

FOAIE

пептрѣ

MIȘTE, ȘIMȘI ȘI LITERATURĂ.

№. 9.

Luni 2. Martie.

1842.

РОМЪНИИ ШИ МАГІАРИСМЪЛ.

Атѣта сокотирѣм кѣ есте кѣ сѣат ка съ ащептѣм: септенѣа че ера съ о dea Аристокраѣа зпгѣреаскѣ а Цѣрїи љн адѣ-парае са цепенералѣ адекѣ љн Dietѣ, знде Ромѣниї п'аѣ нїчї зп репрезентант, кѣчї ачел Епископ че се афлѣ аколо, пѣ ѣ три-тїс де кѣтрѣ паѣїе, чї есте кїемат де кѣ-трѣ Монархѣл, сѣнт тїтлѣ де regalїст шї пропрїетарїѣ де пѣтѣнт. Аша dar Dieta Трансїлванїеї љн 31. Ianuarie ал апѣлѣї кѣргѣторїѣ словозї септенѣа де нїмїчїреа наѣїоналїтѣдїї ромѣнещї, каре де врео треї веакѣрї љнкоаче љн ачеастѣ патрїе тот пѣ ера рекѣпоскѣтѣ де леѣе, тѣкар-кѣ de facto еа тот вїедѣїа шї маї вїедѣ-їеше апѣратѣ шї спрїжонїтѣ де палладїѣл сѣѣ, пе каре акѣта пѣ'л пѣтїм шї нїчї пѣ-тем шї љнпайнте, оаре прїп декѣрсѣл аче-стѣї трактат љл vom пѣтї саѣ пѣ.

„Че? с'аѣ хотѣрѣт нїмїчїреа наѣїо-налїтѣдїї ромѣнещї? Аста есте о idee грешїтѣ дела тїне,“ аѣд стрїгѣнд пе тѣлѣї, „хотѣрѣреа аѣїнтеазѣ пѣмаї, а да Ромѣ-нїеї прїлеж ка кѣ атѣт маї шїфор съ љнведе зпгѣреше шї апої кѣ ажѣторїѣл ачестеї лїтѣвї съ поатѣ љнпайнта 1) љн кѣл-тѣрѣ; 2) ла дерегѣторїїле пѣвлїче шї а 3)

съ се факѣ патриоѣї кѣ атѣта маї вѣнї, кѣчї адекѣ Ромѣниї пѣпѣ акѣта пѣ ера патриоѣї.“

Ашї dorї дїп сѣфлет, ка љн кѣтева чеасѣрї, де каре ам требѣїндѣ спре а чер-чета маї де апроапе пѣтѣрателе дїп сѣс пропозиѣїї, сѣ рѣтѣїѣ словод фѣрѣ нїчї о змѣрѣ де їтерес партїкѣлар, шї нїчї ро-вїт де врео прежѣдекатѣ indivїдуалѣ — sine ira et studio. Мѣ воїѣ пѣзї, ка сѣ пѣ їсвек нїчї љн ачеаста нїчї љн чеаа стѣнкѣ дїп амѣндоаѣ — шї ам пѣдежде, кѣткѣ паза пѣ'мї ва венї кѣ аневоїе.

Даѣкѣ ачеї вѣрѣваѣї, карїї се афлѣ љн пѣререа, кѣткѣ наѣїоналїтатеа ромѣне-скѣ пѣ есте амерїндатѣ кѣ нїмїчїре, пѣ тѣ лѣа кѣ ворѣа лор пе дїп пайнте, еѣ тѣ гѣтїсем а љнтрева деадрептѣл: 1) Оаре љн веакѣл ал поаѣспречелеа шї љн ста-реа полїтїкѣ а Еѣропеї — а Еѣропеї зїк — де астѣзї о паѣїе кѣт есте чеа ромѣ-неаскѣ, се поате стѣнѣе шї префаче љн нїмїк шї 2) даѣкѣ ачеаста с'ар пѣтеа оаре-кѣнд, нїмїчїреа ромѣнїлор фолосїреар кѣїва? Аша, астѣелїѣ де љнтревѣрї ерам еѣ сѣ пѣїѣ, еѣ каре сѣнт копвїнс шї пѣ-трѣнс, кѣткѣ љн мїптеа шї љн воїеа маї а тѣтѣлор коппатрїоѣїлор поѣтрїї де ал-тѣ паѣїе есте хотѣрѣтѣ пе дїнтрегѣл нї-

мічіреа політічеаскъ а ромѣніеі, — am zic політічеаскъ, съ фіѣ дрепт ѣцелес, n'am zic individѣалъ.

Ѧнтр'ачеа пропозиціе чер demon-страціе, чер аргѣменте, саѣ адекъ маі ромѣнеце ворвѣнд, орі че Ѧнтърещі кѣ гѣра саѣ кѣ кондеіѣл, се пофтеце ка съ ші доведеші кѣ кѣвінте съпѣтоасе; — ші апоі времеа не есте скѣртъ ші Ѧнтещі-тоаре.

Тоці ачеіа каріі зѣк, кѣмкъ Ромѣні-меа кѣцігъ фоарте тѣлт, дакъ ва фі сі-літь а пріімі, саѣ кіар а'ші фаче еа Ѧн саш шкоале магіаре кіар ші не ла тоа-те сателе, саѣ се Ѧншалъ сърачіі де сѣнт ромѣні, саѣ де нѣ сѣнт, сокотеск съ не трагъ міере не ла гѣръ, ка съ вігѣм де апарѣл трекѣт, кѣм ші де тоартеа віітоа-ре. Аѣ нѣ чітіці Воі челе маі тѣлте жѣр-пале магіаре, аѣ нѣ въ рѣсѣпъ Ѧн зрекі десѣтеріле челор маі тѣлте адѣпѣрі мар-кале, аѣ нѣ ві се спѣне не тот пашѣл Ѧн тоате ѣліцеле четѣцілор ші а оранелор маі ѣѣртос ѣнгѣреці, кѣмкъ Трансілѣаніа нѣмаі атѣпчі поате фі таре, таре ші фе-річітъ, дакъ націоналітатеа ромѣнеаскъ тѣрѣнд, тѣлцшеа Ромѣнілор ва пріімі на-ціоналітатеа арістократіеі доміітоаре а-стѣзі? Аѣ нѣ чітіці, н'ѣзціці спѣндѣсе, кѣмкъ пѣтереа овічнѣнціеі есте таре, адекъ кѣмкъ, дакъ одатъ тінерімеа ромѣ-неаскъ ва Ѧн чене а Ѧн ѣѣца пріп шкоалъ о лімѣъ стрѣпѣ ші ва фі стрѣнс Ѧндаторатъ, а о ворві не ачееаш ші Ѧн каселе пѣрѣнцеші, де ші нѣ чеі маі Ѧн-папѣтаці Ѧн врѣстъ, чеі маі тінері Ѧнсъ вор крене кѣ лімба магіаръ Ѧн гѣръ, кѣ Ѧнчетѣл вор зѣта не чеа ромѣнеаскъ, ва Ѧнші вор цѣнеа чѣнсте а нѣ о щі, кѣм се

Ѧнтѣмплъ ачееаста ші пѣпъ астѣзі кѣ аче-іа, каріі маі іері амалтѣіері сърірѣ дѣн цѣндрѣ (зеке) Ѧн фрак саѣ рок — ші кѣм ера пѣпъ маі дѣѣпѣзі Ѧн Молдаво-Ромѣніа кѣ ворвіреа лімѣеі гречеші, — ші аша тѣлт Ѧн о сѣтъ де апі пічі кіар Ѧн челе маі аскѣнсе котітѣрі а тѣнцілор Цѣррі нѣ се ва маі ѣзці лімѣъ ромѣнеа-скъ? Аѣ нѣ четірѣці Ѧн Жѣрналѣл ѣн-гѣреск дела Пресѣзрг дѣн апѣл трекѣт ачел плап че'л да зпѣі, ка адекъ, дакъ пела зпеле цѣпѣтѣрі лѣкѣиторіі нѣ се пот магіаріза пріп аѣѣторіѣл шкоалелор, съ се адѣкъ баталіоане де тіліціе, каре ворѣеск нѣмаі ѣнгѣреце ші ачестеа съ се Ѧнпарцѣ пріп квартале не ла Славоні ші Ромѣні, ла каріі петрекѣнд доі саѣ треі апі, вор слѣжі оарешкѣм де даскалі аі лімѣеі магіаре, ѣзпъ оаръ кѣм сѣнт слѣжнічеле де Съкѣі не ла оранеле съсеші Ѧн Трансілѣаніа? — Нѣмі спѣнеці кѣ планѣрі де ачестеа ес нѣмаі дѣн зпеле капете волнаѣе ші ессалтате: аскѣлтаці ші прівіці сінгѣрі Ѧн тоате пѣрціле ші ѣещі кѣноаше аде-ѣтѣрѣл кѣвінтелор теле. Ші апоі пічі кѣ é Ѧнтреѣареа „чѣне вреа а магіаріза,“ чі дакъ вреа чѣнеѣа саѣ нѣ. Маі тѣлт: пѣ-іесе орі каре дѣн четіторі кѣ мѣптеа са Ѧн пелеа, Ѧн стареа ші Ѧн Ѧнпреціѣзрѣ-ріле, Ѧн каре се аѣлъ астѣзі Арістокра-тіа магіаръ ші ѣзѣ, оаре Ѧн ачееаш по-зіціе н'ар аѣа ші ел токѣа ачелеа дорѣн-де не каре ле аре зѣса арістократіе. Деці дар дѣпъ че кредем, кѣмкъ деспре фервін-теадорѣнцѣ аі ачеші маі марі пѣрці дѣн не-менімеа магіаръ, де а десѣаче націоналі-татеа ромѣнеаскъ ка не зп трѣп петреѣ-нік нѣ се Ѧндоіеше маі пічі зпѣл дѣн че-тіторіі пощрї: грѣѣім а ѣені ла черчета-

реа дптревърлор че не пѣсеръм кої дп шине маї деасвѣра. Шї маї дптъїѣ

Оаре дп ваекъл ал поаѣспреzechелеа шї дп стареа політїкѣ а Европеї де аствїї о паціе кѣм есте чеа ромѣнеаскѣ се поате стїпце шї тогдеодатѣ префаче дп алта дѣпѣ воїеа шї плакѣл кѣва?

Вїктор Хѣго зїче деспре Рѣшї, кѣмкѣ дѣпѣ че ачещїа дпкѣ тот п'аѣ їсторїе комплетѣ шї дѣпѣ кѣм се чере скрісѣ вїне, даторїнда чеа дїп тѣїе а Европеї ар фї, але дпвѣда їсторїа лор фоарте вїне, аї стѣдіа кѣ тѣлѣ скѣмпѣтате; кѣчї алфелїѣ кѣм веї шїї де знде сѣї їаї шїї знде сѣї дптїмпїї? Бѣпѣ тактїкѣ дела поѣл поет фїлософ, де шїї пѣ преа оріціналѣ. Аша есте; пентрѣка сѣ шїї деспре о паціе кѣ чїне аї а фаче дптрѣпса, тревзїе сѣї дпведїї карактерѣл, сѣї стѣдіезї тоатѣ компакціа, сѣї пїпѣї тоате артерїїле морале шїї інтеллектѣале, — дпкѣ шїї челе фїзїче, дп токма кѣм фачем дпделендеще кѣ орі каре персоанѣ прїватѣ, не каре доар воїт а о траде дп їнтересѣл пострѣ дптрѣп кїп саѣ дптр'алтѣл. Ачещѣ регѣлѣ а дпделенчѣнеї аре а о пѣзї орі шїї чїне, кѣрѣїа дї трече прїп кап а амалгма не ромѣпїне, ка шїї зп оператор дптрѣп лабораторїѣ хїміческ. — Фрацілор, компатріодїлор, Вої тодї чеї їзвїторї де паче шїї сѣїошї! чїгїнд вої ачестеа, ацї шїї дпчепѣт а тѣ жѣдека де зп om їндїскрет, адекѣ некопт ла жѣдекатѣ, де зп om, каре ворвїнд фѣрѣ време, стрїкѣ маї тѣлѣ де кѣт фолосеще. Се поате кѣ воїѣ фї шїї їндїскрет; еѣ дпсѣ — поате фї їарѣш кѣ дїп а теа непорочїре — токма акѣта пѣ тѣ почїѣ вѣдїї не мїне дпсѣмї де їндїскрет. Шїї кѣ адевѣрат, кѣм-

кѣ тѣ череа маї де тѣлѣ орі есте маї бѣпѣ декѣт ворвїреа; кѣнд дпсѣ каса теа, саѣ шїї пѣмаї а вечїпѣлїї меѣ саѣ шїї ла ал зечелеа вечїп саѣ апрїнс шїї арде шїї тѣ афлѣ дп чеа маї кѣмплїтѣ прїмеждїе, а тѣпчї кред кѣ мї ведїї да дрептѣл де а пѣ тѣчеа, чї де а стрїга шїї кред їарѣш кѣ Двоастрѣ дпкѣ ацї фаче токма ка шїї мїне, де кѣмва дїп о непорочїре шїї маї та-ре прїмеждїа пѣ вар конлени dormїnd, дп каре време нїчї сїпѣзр Атотпѣтернїкѣл Дѣмнезеѣ пѣ в'ар маї ажѣта, дїп прїчїнѣ кѣ Zїдїторїѣл аѣ дпчетат а маї опрї кѣрсѣл патѣреї дп фаворѣл пострѣ а оаменїлор пѣкѣтошї шїї тїкѣлошї. Дптр'ачееа поате фї, кѣ Двоастрѣ шїїдї че шїїдї шїї пѣтїї пѣтедїї спѣне; дар токма аша шїї еѣ шїїѣ че шїїѣ — шїї поате кѣ вѣ воїѣ шїї дескопери — пѣ сїлїт, де бѣпѣ воїе. Аша дар еѣ рѣтѣїѣ статорнїк не лѣпѣт а теа пѣрере, кѣмкѣ адекѣ, тодї карїї воїеск а трѣї кѣ Ромѣнїї, саѣ карїї воїеск аї не-ромѣнїї, аѣ неапѣратѣ тревзїпцѣ а кѣпоаще їсторїа лор аша прекѣт се афлѣ дѣпшїї дп тоате ачесте провинції атѣт дїп коаче, кѣт шїї дїпколо де Дѣпѣре; аша, а кѣпоаще не Ромѣнїї сѣ зїчем транспїванїї, дптокма кѣм се оглїндеазѣ карактерѣл лор дп карактерѣл ѣенерал а дптрещеїї пації, каре — кѣ преа пѣцїнѣт, саѣ дѣпѣ а тѣлтора пѣрере пѣмаї кѣ о змѣрѣ де деосїбїре — стѣ дп комѣнїкаціе стрѣпсѣт, ѣенетїкѣ шїї сѣлїтѣт, печетлїзїт шїї дптрїтѣт прїп пѣтереа тѣлтор сѣте де анї. Шїї кѣм кѣпоск компатріодїї пощрїї, кѣм кѣпоаще Европа дптреагѣ не Ромѣнїї? Кѣ тѣлѣ маї рѣѣ де кѣт не Жїдовї, карїї дпшї аѣ не Моїсї ал лор, не каре дпсѣ лаѣ дптѣрѣдїїат шїї челелалте пації. Am zїc de кѣт не Жї-

*)

довіші ам причіпъ пентрѣ че ам адѣс токма не ачест пеам трѣсіт де пілдъ — кѣцетъторіѣл дпї ва гъчі кѣцетѣл меѣ, іар еѣ сѣпт сіліт астѣзі а'л ретъчеа. Да; пе фѣндаторіі алтор Статѣрі ші дпшѣрѣціі дї кѣпоск школьрашіі дп класеле порта ле, пе фѣндаторіі Статѣрілор ромѣнеціі авіа дї кѣпоск ачеі вѣрбаці ерѣдіці, каріі афѣндандѣсе песте тоатъ віада лор дп волѣтеле вібліотечелор, сѣпт сіліці а чіті маі ші фѣрѣ воіе ічі колеа кѣте чева ші де Ромѣні, фѣрѣ ка еі сѣ'шіі факъ дп ачеастъ націе зп стѣдіѣ.

Нѣ есте локѣл ачі а скріе саѣ а дп. вѣда історіа націеі ромѣнеціі ші нічі кѣ пеам сімдіт кіетаціі ла ачеастъ тѣнкъ еркѣлее. дптр'ачеаа поі дп мінѣтѣл ачеста лѣсѣнд кѣ тотѣл ла о парте — пѣмаі пе кѣтева мінѣтѣ — історіа а тоатеі ромѣнімі, авем пеацѣратъ тревѣндѣ а рідіка доаѣ пѣнкѣрї саѣ маі віне доаѣ катастрофе дп історіа ромѣнімеі трансїлване, адекѣ: времеа реформаціеі калвініане, пе кѣнд Ракоці ші чеілалці се дпептарѣ кѣ тѣлтъ пѣтере а деснаціоналіза пе Ромѣні, порпнд маі дпгѣѣ але лза конфесіа реліціеі лор, арѣнкѣндѣле зп катехіст кѣ doctrine калвініане, фѣрѣ ка сѣ поатъ ісѣвті кѣт де пѣціп, декѣт пѣмаі ла кѣтева дп фаміліле петешенціі аї ачестеі націі, — ші іарѣш времеа дела апѣл 1692 сѣпт Мітрополітѣл Теофіл II. пѣлѣ кѣтрѣ апѣл 1768. Че маі епохѣ фѣ ші аста пентрѣ віедіі Ромѣні! — Да; ера ачелеа доаѣ епоче преа фатале пентрѣ націа ромѣнеаскѣ дп Трансїлваніа ші тотѣш — дѣпса еші дп трѣпселе лѣтѣрїтѣ ші — прекѣм еѣ кред — маі таре де кѣт дпнаїнте де ачеаа. Зік маі таре, пентрѣ-кѣ де с'ар фі

слѣвїт еа прїп ачелеа ловїтѣрі політїко-релїціоасе атѣт де греле, астѣ націе пѣлѣ астѣзі пѣ ера сѣ маі поатъ сѣферї асѣ-прїріле времілор, чї дѣрѣпѣнареа еї спорїнд дп прогресїе трептатъ, пѣлѣ акѣта лѣтеа ар фі вѣзѣт'о кѣлкатъ пе лавїца морціі ші пѣтеле еї щере дп каталогѣл націлор. дпсѣ пѣ, ачеаста пѣ с'аѣ дп-тѣмплат, чї дп протївѣ, елементеле де віацѣ каре о цїп ші астѣзі, тот ачелеа о пѣ-старѣ ші дп веакѣріле челе дѣшпане ші пе'мпѣкате. Шї каре сѣпт ачестеа еле-менте че даѣ віацѣ націоналѣ ромѣнімеі маі таре декѣт тоате асѣпрїріле зпелї кон-діче де леці, де ла каре стрѣнепоціі компїлѣторїлор ачеіі kondїче дп зїоа де астѣзі дпші дпторк фаца кѣ рѣшінаре? Ачелеа пе кѣт ле кѣпоск еѣ сѣпт а) Нѣмеросїта-теа Ромѣнімеі дп Трансїлваніа, дпкѣт дакѣ маі віне де жѣтѣтате дп арістокра-тіе 'шар жѣртѣі віада ка сѣ іа асѣпрѣ'шіі професїе де дѣскѣліе дп літѣва магіарѣ, тотѣш дп причїна тарелѣї пѣтѣр а Ромѣ-нілор п'ар фі дп старе а'шіі ажѣнѣе скопѣл нічі пе де парте в) Врѣста віедеі націо-нале а Ромѣнілор, ла каре ажѣисерѣ еї пѣлѣ ла апѣл 1842, пе кѣнд дешептаціі ві-ніщор дп летаргѣл, дп каре — ші ачеа-ста сѣ пѣ о зїтѣм — пѣлѣ акѣта пѣ зѣчеа пѣта еї сїнгѣрї, чї спре пілдѣ ші компа-тріодїі Магіарї, — дпчепѣрѣ а'шіі венї дп сімдірї, дпчепѣрѣ а кѣноаще, кѣткѣ ші еї аѣ о літѣвѣ ші дпкѣ о літѣвѣ дѣлче, пѣ-кѣтѣ ші кѣ тѣлт маі зшор де а се дпво-гѣці ші кѣлтіва, декѣт орї каре алта де рангѣл ші стареа еї, — о літератѣрѣ де ші прѣнкѣ, дар порпїтѣ пе кѣраре сїгѣрѣ а перфекціеі; д) чел маі пѣтерпїк зїд апѣ-рѣторїѣ ал націоналітѣціі Ромѣнілор есте

вісеріка, есте реліція лор оріенталъ, пе каре еі пѣмаі prin ажвторіѣл лімбеі лор націонале дпвацъ а о кѣноаце, дп кѣт ачела каре ар ісві дп лімбъ, п'ар пѣтеа съ пѣ ісвеаскъ ші дп реліціе; ші апоі афаръ де піце фанатичі ші пѣвѣні — чіне ва кѣтеза дп веакѣл ал поаѣспрезечелеа а ісві дптр'ачеаста? Маі есте d) ші стрѣнса комѣнікаціе націоналъ ші реліціоасъ че домнеце ші ва домні дптре Ромѣніі трансілвані ші дптре партеа націеі че тръіеце ші стѣпѣнеце дп пѣтѣнтѣл молдаво-ромѣнск, зп пѣтернік магнет, каре Ромѣнілор дпн коаче де тѣнці пѣпѣл кѣнд се вор аѣла Молдаво-Ромѣніі тѣкар пѣмаі дп рангѣл лор політическ де астѣзі, пе времі дпнапте ле кѣзшѣіеце пѣнтрѣ націоналітате; пѣнтрѣ-кѣ пѣпѣл кѣнд Ромѣніеа дпн алте провинціі ва веѣа гѣверне націонале, леціслаціе націоналъ, літератѣрѣ націоналъ ші — кіар вісерікѣ націоналъ дп ачеле доаѣ Прінціпате, пе каре граѣл Ст. Сечені фоарте пѣмеріт ле пѣтеце „Кѣіѣ ал Ромѣніеі,“ пѣпѣл атѣнчі скіптеа, ѣа фокѣл націоналітѣціі токма аша пѣдпн поате адормі дп Ромѣніі дпн Трансілваніа, пе кѣт де пѣдпн ва адормі ачела — съ пѣ мерѣет де парте дп, Съсімеа аша тѣлт ісолатѣ де трѣпѣл чел таре ал Церманіеі.

Деспре дрептѣл історік че ар аѣа ші Ромѣніі трансілвані ла о націоналітате де сіне стѣгѣтоаре, дп мінѣтѣл ачеста тѣчет кѣ тотѣл.

(Ва зрма)

ADŃNARE DE TRACTATŃRI.

Трактатѣріле че саѣ съѣършіт ла дппѣчѣрѣ, че саѣ фѣкѣт де ла апѣл 1792 Decembrie 29.

X a t x z t a i z n.

(Ђрмаре.)

§. Кап. 5. Ші кѣ, кѣ тоате кѣ сѣнт даѣ фелѣрміі де палте порѣнчі, де а пѣ дпдрѣсні німе (дппотрива Nizaneli че саѣ dat) съ віе дптра чѣсте 2 Прінціпатѣрі, саѣ дѣ prin четѣдї де прѣсте Дѣнѣре, саѣ де пре хотарѣле Дѣнѣріі, ші де асѣ дѣрѣма кѣ тотѣл Кѣслалеле, че съ фѣчѣ маі пайнте дп Прінціпатѣл Валахіі, ші съ се гопѣскѣ тоці чеі вѣлѣстѣмадї, че съ вор доведї дптр'ачѣст Прінціпатѣрде пічі ѣо трѣѣѣ, ші орѣндѣіалъ; дар кѣ тоате ачѣсте, пѣ есте анеѣо де а сѣ дптѣмпла вѣлѣстѣмадї ка ачѣстѣ, съ зпѣлѣ prin дѣрѣ, ші дѣпѣ че дптре, еі съ вор гѣлчѣві, съ омоаре зпѣл пе алтѣл, ші апоі съ чѣе преѣд пѣнтрѣ сѣпѣ, prin жѣдекѣдї мінчїноасе ші вѣклѣне; черѣнд prin дпшелѣтоаре арѣтѣрі лѣкрѣрі ші вані але челор торѣдї, ші кѣ ачѣсте мїжлоаче съ пѣгѣѣскѣ пе сѣрачїі лѣкѣіторї; пѣнтрѣ ачѣіа де акѣт дпнапте, ѣез ачѣі хотѣрѣдї, ші пѣтѣраціі дѣprin четѣдї пѣгѣдеторї, пічі зпѣл съ пѣ дпдрѣснѣскѣ съ трѣкѣ дп Валахіа, ші кіар ачѣі орѣндѣіціі пѣгѣдеторї, кѣнд вор врѣ съ трѣкѣ дп Валахіа, съ арате тѣшкерѣоа кіар Домѣлѣі, саѣ ла векілѣл сѣѣ; ші кѣ ачѣст мїжлок съ поатѣ асѣ пѣгѣсторї. Ші ачѣстѣ, че пѣсте хотар вор трѣче, пѣнтрѣ пѣгѣдеторїе, съ пѣ поатѣ а зідї каса а лор, пічі съ арѣ, пічі съ самѣне, пічі съ чѣе вані дела врепн лѣкѣітор ка зп дар, кѣчі іаѣ

квѣдѣтатъ вѣнъ diminѣда, шѣ дѣ скѣрт, кѣ
нѣчѣ вѣ мѣжлокъ съ нѣ сѣпере не лѣкѣиторіѣ
ачестѣѣ Принѣипат. Каре тоате ачѣсте, фѣ-
ind кѣ съ копѣind дѣтокмаѣ дѣ палтеле хо-
тѣрѣрѣ, че саз дат маѣ ваѣнте, пентрѣ вѣ-
па орѣндѣіалъ, сѣнт даторѣ дѣтокмаѣ de
а зрѣта.

§. К. 6. Шѣ кѣ пентрѣ асемеѣ mѣn-
ѣноасе прѣігонѣрѣ, съ нѣ фѣе словод, de а
съ трѣміте мѣтѣваширѣ дѣ Валахѣіа dѣn пар-
тѣ Везѣрѣлор, жѣдекѣиторѣлор, шѣ завѣдѣ-
лор, спре сѣпѣраре фѣind сѣрачѣлор лѣ-
кѣиторѣ.

§. К. 7. Шѣ кѣ орѣ кѣте локѣрѣ, шѣ а-
верѣ мѣпѣстѣрещѣ, саз але ор кѣрѣіа алт
образ, саз стѣпѣнѣт дѣ сѣлъ, шѣ фѣрде
дрептате de асемеѣ влестемадѣ, фѣкѣнѣ-
дѣсъ пентрѣ тоате скѣтпѣ черчетаре шѣ
довадѣ, съ се дѣтоаркѣ ла Стѣпѣнѣѣ
лор. —

§. К. 8. Шѣ кѣ de ва фаче тревѣіпѣцѣ
съ се дѣпрепоіаскѣ, шѣ съ се лѣкѣрѣзѣ Скелѣ
лѣе челе векѣ але Валахѣіѣ че съ нѣтѣще
Ораш, шѣ Флочѣіѣ, спре маѣ мѣлт кѣщѣіѣ,
шѣ дѣмесѣре а кѣратѣлѣіѣ прѣдѣктѣрѣлор
Валахѣіѣ, dѣn лок дѣ лок, саз dѣn алте лок-
кѣрѣ дѣ Валахѣіа; есте словод лѣкѣиторѣлор
Валахѣіѣ, съ дѣпрепоіаскѣ ачеле нѣтѣте Скелѣ
кѣ мѣжлокъ нѣ адѣкѣтор de пагѣвѣ ла пал-
та мѣ дѣпѣрѣдѣіе.

§. К. 9. Шѣ кѣ нѣ есте словод пегѣ-
деторѣіѣ тѣрчѣ съ аѣвѣ дѣ Принѣипатѣл аче-
ста аверѣ, шѣ мошѣіѣ; нѣчѣ вѣте але лор съ
ле паскѣ.

§. К. 10. Шѣ кѣчѣ есте попрѣт Везѣ-
рѣіѣ, саз Пащѣіѣ, че мерг дѣ цѣнѣтѣрѣле лор,
саз съ дѣторкѣ, de анѣ съ авате dѣn дрѣтѣл
лор чѣл дрепт, шѣ трежѣnd прѣn Принѣипа-
тѣл Валахѣіѣ съ сѣпере не лѣкѣиторѣіѣ, лѣжѣ-

дѣле фѣрде платѣ челе спре храпѣ лор
тревѣіпѣчоасе, 'саз каѣ de пощѣ; de ачѣіа
дѣпѣрѣдѣіа мѣ нѣчѣ дѣтрѣн кѣn нѣ прѣмѣ-
ще de акѣm дѣпаѣнте лѣкѣиторѣіѣ ачестѣѣ
Принѣипат, съ се сѣпере шѣ съ се пѣгѣвѣ-
скѣ прѣнтрѣ ачесте мѣжлоаче.

§. К. 11. Шѣ кѣ саз Татарѣіѣ, саз ал-
цѣіѣ, че мерг шѣ вѣn, пентрѣ тревѣіпѣчоасе
прѣічѣіѣ, ла мѣлте пѣрѣдѣ дѣпрежѣрѣл аче-
стѣіѣ Принѣипат, съ нѣ съ аватѣ dѣn дрѣтѣл
лор, нѣчѣ съ калче дѣ Принѣипатѣл Валахѣіѣ,
нѣчѣ съ чѣе маѣ мѣлцѣіѣ каѣ de пощѣ: декѣт
съ копѣind дѣ тѣшкерѣлеле, че аз ла мѣі-
нѣле лор; кѣm шѣ кѣар ачѣіа, че вѣn дѣтрѣ
ачел Принѣипат ал Валахѣіѣ пентрѣ тревѣі
орѣндѣіте, іарѣш съ нѣ чѣе маѣ мѣлцѣіѣ каѣ;
декѣцѣіѣ съ копѣind дѣ порѣнчѣіе че аѣ; Шѣ
дакѣ пѣнѣ акѣма саз зрѣмат дѣпотрѣвѣ;
de акѣm дѣпаѣнте, кѣ маре сѣргѣіпѣцѣ съ се
пѣзѣвѣскѣ тоате чѣле прѣвѣіпѣчѣіте хотѣ-
рѣрѣ; шѣ каре ва дѣдрѣснѣ съ факѣ чѣ маѣ
мѣкѣ зрѣмаре дѣпотрѣва палтѣіѣ порѣнчѣіѣ, аче-
ла съ ва педенсѣ фѣрде кѣтѣш de пѣдѣіпѣ
зѣбавѣ.

§. К. 12. Шѣ фѣind кѣ сѣнт date пал-
те порѣнчѣіѣ хотѣрѣжѣтоаре, ка: кѣnd лѣкѣ-
торѣіѣ Валахѣіѣ трежѣ песте Дѣпѣре, ла Ора-
ше, Сате, шѣ тѣргѣрѣ, пентрѣ ор каре прѣ-
чѣіпѣ de dare, шѣ мѣаре, съ нѣ съ сѣпере de
Харапчѣіѣ шѣ завѣдѣіѣ, нѣчѣ прѣn черере de ха-
рач, шѣ Спенде, нѣчѣ пентрѣ ор каре алтѣ
прѣчѣіпѣре; нѣчѣ оаменѣіѣ харапчѣілор, цѣіѣ аѣ
Колпчѣілор, кѣ прѣчѣіпѣ кѣ кахѣтѣ сѣпѣшѣ аѣ
лор, съ нѣ інтре дѣ Принѣипатѣл Валахѣіѣ;
de ачѣіа прѣn палте хотѣрѣрѣ съ порѣн-
чѣскѣ завѣдѣіѣ, съ се попрѣвѣскѣ ачѣнтѣіѣ оаменѣіѣ
de асемеѣ мѣшкѣрѣіѣ.

§. К. 13. Шѣ кѣ лѣкѣиторѣіѣ Валахѣіѣ,
дѣпѣ ерѣгарѣ шѣ словозенѣа че аѣ, съ нѣ

съ съперере de nimenbъ асѣпра портѣлѣи, ши лѣтнпоаселор хаіпе.

§. К. 14. Ши фїнд къ есте хотѣрѣт: ка ор кареле лѣкѣиторїѣ ал Валахїи съ ва тѣрчі, ачела съ пѣтаї поатѣ чере моцѣ-пїре дела пѣрїнциї лѣї, саѣ дела ор каре алтѣ рѣдѣ, саѣ хотѣрѣт 4 Капете де правїлѣ, че копрїнд: 1. Даѣ (кѣтаре) кре-щїн дѣпѣ че съ ва тѣрчі, ва тѣрї, пѣрїп-теле ал ачелѣї тѣрчіт фїѣ пѣ поате а мо-щени аверѣ ачелѣї фїѣ. 2. Даѣ зп кре-щїн съ ва тѣрчі, іар невасть са ва фї тот крещїнѣ ши ва тѣрї; ачел тѣрчіт вѣрват пѣ моцѣнѣще аверѣ невестїї 3. Даѣ зп крещїн тѣрчіт, лї ва тѣрї таїѣ съѣ кре-щїн фїнд; ачест фїѣ пѣ поате моцѣнї аверѣ таїѣ съѣ. 4. Даѣ зп Тѣрк ва сло-возі пре ровѣл лѣї крещїн фїнд, ши дѣпѣ словозенїе ва тѣрї лп леѣѣ крещїнѣскѣ; ачел тѣрк пѣ моцѣнѣще аверѣ ачелѣї сло-вод крещїн.

§. К. 15. Ши фїнд къ саѣ словозіт, ши саѣ ертат де а съ фаче тѣтѣвїа, ши а съ кѣтпѣра не тот авѣл ої дїн Прїнци-патѣл Валахїи прїн мїжлокѣл, челѣї дѣпѣ време тѣчелар-ваша; дар фїнд къ есте тревзїнѣ де а съ адѣче ої дїн лпнѣрѣ-тещїле теле цїнзтѣрї, пентрѣ мертїкѣрїле але Мїрїзлѣї, ши пентрѣ храпа лѣкѣиторї-лор Царїградѣлѣї; де ачеїа, лѣкѣиторїї Ва-лахїи съ пѣ аскѣнзѣ оїле, че ле аз спре вѣнзаре; чї къ преѣл че съ обїчнѣще, съ ле вѣнзѣ ла негѣсторї, ши ла Целенї. Ши чел дѣпѣ време Домн, съ лпгрїжа-скѣ де а съ трїмїте ла Царїград, кѣте маї тѣлте ої ва фї прїн пѣтїнѣ; ши аче-стѣ ої съле вѣнзѣ лѣкѣиторїї, пѣтаї ла ачеї негѣсторї ши Целенї, че ле кѣтпѣрѣ

пентрѣ але дѣче пѣтаї лп Царїград; іар пѣ ши лп алте пѣрѣї.

§. К. 16. Ши фїнд къ Прїнципатѣл Валахїи, есте ка зп келар ал лпнѣрѣщїї теле, ши черерѣ кѣратѣлѣї де тѣлте за-херѣ есте хотѣрѣтѣ, ши маї вѣртѣс ла ачесте 2 Прїнципатѣрї ал Валахїи ши ал Молдавїи, лп локѣл челор маї дїн пайнте захерелї, че съ да дїн тоате фелѣрїле де сѣтѣнѣще, че обїчнѣск съ самене ачестї лѣкѣиторї; де ачеїа некомпенїт съ каре де-стѣлѣ захерѣ ла скелїле Дѣнѣрїї, вѣнзѣн-дѣо къ преѣл че съ обїчнѣще, ла корѣ-вїарїї, че адѣнѣ захерѣ не сѣта лпнѣрѣ-щїї; іар пѣ ла алѣїї стрїенї. Ши лѣкѣито-рїї съ пѣ съ лепенѣскѣ, лѣѣнѣнѣшї арѣтѣ-ра, ши сѣтѣпѣтѣра къ кѣвѣнт къ черѣта захерѣ саѣ лпнїнїт прїн захерѣоа, че еї о авѣ де вѣнзаре; пїчї сѣш аскѣнзѣ сѣ-тѣпѣтѣрїле, кѣчї къ ачест мїжлок, ши лѣ-кѣиторїї Валахїи съ фолосек кѣщїнѣнѣ; ши лѣкѣиторїї Царїградѣлѣї съ пѣ черче лїпѣс де челе спре храпѣ. Ла ачаста дар прїчїнѣ, чел дѣпѣ време Домн, ши Бо-рїї вор пѣне тоатѣ кѣвїнѣоаса сїргїнѣѣ.

(Вор зрѣта.)

DE БЪГАТ ЛН СЪМЪ.

Деспрѣ характерѣл релїціос ал Мѣска-лїлор Газета зпїверсалѣ дѣпѣ картѣ D. I. Г. Колл ворѣще аша: Черчетѣторѣл Москвїї зїче Домнѣл Колл, пѣ ва кѣпоаще характерѣл націонал рѣсеск дѣѣкъ пѣ ва мерѣе ши лп бїсерїчї, де каре Москва пѣ-тѣрѣ зп легїон; ши дѣѣкъ Петрѣ чел таре аѣ лѣат дела Попїме пѣтѣрѣ ши прїсосѣл,

ачеаста ел аѣ фѣкѣт'о фѣрѣ а вѣтъма реліѣія, кѣчи челе че сѣнт кѣ ачеаста легате, ачелѣ сѣнт ші де кѣ черніѣія Попорѣлѣ вѣ маї скѣтите, декѣт де Правила криминалѣ. Локѣл, внде вреодатѣ аѣ стат алтарѣл знеї вѣсеріѣї, нѣ ѣ словод піѣ одатѣ ал днтревѣнѣца спре алтѣ зідіре, саз а фі кѣлкат де піѣоареле оменѣнѣї, ші дѣкѣ вѣсѣрика аѣ періт де не фаѣа вреѣнѣї лок, локѣл, не каре аѣ стат алтаріѣл есте кѣ зп Монѣмент днсемнат днтрежѣрат кѣ зід, ші дѣсѣпра акоперіт, орі дакѣ се ва афла ачеаста дн міжлокѣл знѣї ораш (поліѣіе) орі а знѣї дрѣт. Нѣзѣтмаї Сакрілеѣїї (фѣрїї де скѣле вѣсеріѣѣнѣї) чі ші днсѣш тѣрѣвѣрѣторії слѣжѣвѣї Дѣтнезеѣнѣї дн, саз афарѣ де вѣсѣрїкѣ се педепсѣск кѣ сѣргїзн ла Сївіріа. Днсѣ ачеаста страшніѣіе пар се днтревѣнѣцѣ, пентрѣ кѣ скѣрѣвїреа де а нѣкѣтѣї есте чеа маї вѣнѣ дожанѣ. — Фрѣтос характер а Православніѣіор: Мѣскаліор ле есте скѣрѣвѣ а нѣкѣтѣї днтрѣтїва слѣжѣвѣї, дн прѣтїва сѣрѣвѣтоареї Дѣтнезеѣнѣї, — іарѣ Ромѣнїї пострї, не ла зпеле днѣтѣрї такарѣкѣ тот православної се нѣтеск, се днтрек а фаѣе ачеста нѣкат фѣрѣ піѣї о темере, фѣрѣ піѣї о скѣрѣвїре! — Еї постеск Постѣл Крѣчїзнѣлѣї, а Паѣїлор, а Сѣнпетрѣлѣї, ші а Сѣнтїмѣрїї, ші тотѣшї нѣ се скѣрѣвѣск а лѣвра дн ачестѣ сѣрѣвѣторї; еї нѣ шїѣ че есте Дѣтнекеа, еї нѣ шїѣ че сѣнт сѣрѣвѣторїле! Нѣ фѣрѣ скѣрѣвѣ вѣзѣїѣ, кѣт Ромѣнїї де дн коло дн зїоа де Бовотѣзѣ, дн зїоа де Крѣчїзн зпнлѣрѣ мазарѣтѣл кѣ каї днкѣрѣкаѣї кѣ пеї, ші пентрѣ че? „Пентрѣ-кѣ, зїѣеаѣ Моканїї пострї, Днтпѣратѣл ші челелалте

Релїѣї атѣнѣїа нѣ аѣ сѣрѣвѣтоаре, ші есте словод а днтра. — Авѣдї дрѣнт ла ачеаста вої Ромѣнїлор! Днсѣ дѣкѣ вої нѣ вѣ рѣшїнаѣї де аша фаѣтѣ, іа аскѣлтаѣї се вѣ спѣн ші аїѣеа, кѣт вѣт спѣс ші де фаѣтѣ. Католіѣїї ші Еванѣлїѣїї нѣ не аѣ сѣнѣрат піѣї одатѣ ла сѣрѣвѣтоарѣ таре а воастрѣ, чі нѣтмаї вої Ромѣнїлор, карїї днсѣтошпаѣї де дорѣл кѣцїгѣлѣї, нѣ врѣдї сѣшїѣї чеї есте сѣрѣвѣтоарѣ. Лѣаѣї пілѣѣ де ла алте паѣїї, ші даѣї лѣї Дѣтнезеѣ че есте алѣї Дѣтнезеѣ, Днтпѣратѣлѣї че есте ал Днтпѣратѣлѣї, апої атѣнѣѣа кѣѣтаѣї фѣрѣ сѣїалѣ кѣцїгѣл сѣдорїлор воастре, каре вїл поѣтеск дн інїтѣ.

Dr. Vasile.

ВѢРСТА СѢВЕРАНІЛОР ЕЪРОПЕЇ.

Кѣ днчепѣтѣл анѣлѣї 1842 днтѣѣдошѣт вѣрста Сѣверанїлор Еѣропѣї: Країѣл де Сѣѣзіа, 78 де анї; Паша, 76 де анї; Країѣл де Ханвер, 70 де анї; Країѣл Франдозілор, 68 де анї; Країѣл Вїртемѣбергѣлѣї, 60 де анї; Країѣл Баварїѣї, 55 де анї; Країѣл Данѣмаркѣлѣї, 55 де анї; Країѣл Сардинїѣї, 53 де анї; Країѣл Белѣїѣї, 52 де анї; Країѣл Оландѣї, 49 де анї; Днтпѣратѣл Австрїѣї, 48 де анї; Країѣл Прѣсїѣї, 48 де анї; Днтпѣратѣл Рѣсїѣї, 45 де анї; Країѣл Саксонїѣї, 44 де анї; Країѣл де Добѣ-Сїѣїлїї, 32 де анї; Країѣл Грѣѣїлор, 26 де анї; Крѣїаса Портѣгалїѣї, 23 де анї; Крѣїаса Анѣлїѣї, 22 де анї; Сѣлтапѣл, 18 анї; Крѣїаса Спанїѣї, 11 анї. —

Есте де днсемнат кѣ маї тоате трѣнѣрїле Еѣропѣї с'аѣ репоїт де ла 1830. Дн 20 де трѣнѣрї аѣ зрѣтат 15 преѣачерї. А. Р.